

Gospodarske stvari.

Kje, kedaj in zakaj pikajo bučelice.

Vsaka stvar svoje orožje ima. Tudi bučeli je stvarnik orožje podelil, s katerim se svojih sovražnikov brani. Ima jih prav mnogo. Tu so miši, žolne, senice, lastovice, sršeni, muharji, kras-tavice, pajki, mravlje in še mnogo drugih. Dosti-krat pa obrne bučela svoje želo tudi proti človeku, kateri je dostikrat najhujši sovražnik, zlasti tisti, ki z bučelicami ne zna pametno ravnati. Trot nima žela, toraj tudi ne pika; kraljica more prav hudo pičiti; vendar se tega orožja le proti dru-gim kraljicam poslužuje. Delavke se poslužujejo griznih klešč, da z njimi tuje bučele primejo in držé. Tudi trotom, kedar jih koljejo, s temi kleš-cami perotnice pogrizavajo.

Pikajo pa bučele delavke najrajše: 1. V bližnjavi svojih stanovanj, kedar same sebe ali kraljico v nevarnosti vedó. Kedar ravno rojijo, takrat navadno ne pikajo. Še le če se v grozd sesedejo, takrat tudi pikajo. Dokler so v zraku daleč daleč od kraljice, takrat ne pikajo. Vse plahe bežijo na vse strani. Brez vse skrbi smeš skozi cvetoče vrte in polje hoditi, ki so vsi polni med nabirajočih bučelic, nobena se te ne boče lotila in te pičila. Da pa tudi proč od ulja in in kraljice, kedar jih pritisneš, pičijo, je lahko umevno. Pritisk že sam na sebi želo iz bučelnega telesa iztisne in ker je želo ostro skoraj samo od sebe v kožo vdira. Dostikrat vboga bučela noče pičiti, pa mora. Kako daleč od panja ali ulja bučele več ne pikajo, to ni vsakokrat jednako in se ne da do pičice določiti. To je dostikrat odvisno od vremena, od bučelstev samih in še od marsikaterih drugih okoliščin. Če bučelstva sama niso razdražena, tako tudi ne pikajo. Deset ko-rakov od njihovih stanovanj se to že prav redko-kedaj zgodi.

2. Bučele pikajo, kedar se jim stanovanje ali pa one same po močnem trkanji ali pretresa-vanji vznemirjajo. Posebno hude so, kedar se jim panj prevrže.

3. Vsakokrat začno pikati, kedar se po njih bije in tepe. To jih najhujše razjezi. Če imaš pri panji opraviti, in posamezne bučele te z znanim visokim glasom obletovajo, glej da jo pobiješ spretno na tla. Tako se nadležne sovražice najprej in najgotoveje znebiš.

4. Rade tudi pikajo, če prav naglo sploh hitro memo ulnjaka ali panja memo greš. Naglega sem ter tje letanja ne morejo trpeti. Tudi, če imaš s panjem kaj opraviti, moraš rahlo in po-časno postopati.

5. Če te je jedna bučela ali več že pičila, pribitelo jih bode še več z isto voljo. Strupeni duh jih razjezi in razjavi. Tu je najbolje za nekaj trenutkov se skriti in proč iti. Kamor si bil pičen, pomáži s slinami ali salmijakovcem, ko si rano

prej iztiskal in obrisal. Če je bučelno ljudstvo tako jezno, da celo dim več ne pomaga, pusti ga pri miru in drugikrat opravi, kar imaš z njim storiti, kedar bode mirnejši. Vendar si moreš v najhujšem primeru tudi s tem pomagati, da jih prav do dobra z vodo poskropiš. Treba ti je pa prav tanke škropivnice.

6. Tudi takrat rade začnejo pikati, kedar z osornimi in kosmatimi rečmi v dotiko pridejo. Gologlavemu ni svetovati k bučelam priti, ker prav lahko med lasovjem obvisé.

7. Kedar večje živali blizo panjev pridejo, tudi lahko jezne postanejo. Pse rade pičijo, konj pa že prav ne morejo prenašati, njih izhlap je bučelam nestrpljiv.

8. Kedar bučele v živo žrjavico pocepajo in se tako osmodijo, tedaj tudi rade pikajo. Duh žganih bučel jih hudo razrdi.

9. Tudi pikajo, če boš okoli njih z usnje-nimi ali volnatimi rokavicami ongavil. Posebno v usnje od raznovrstne divjačine zabadajo rade žela in tako strupeni duh še druge bučele privabi.

10. Kedar ljudje v črni obleki blizo ulnjaka pridejo, jih bučele rade napadejo, če so navajene ljudem v svetli obleki. Sovražijo vsako temno barvo, na črno so pa prave srdite.

(Konec prihodnjič.)

Z oljem napojeno pšenico spoznati.

Za to sta dva zanesljiva pota, po katerih se da spoznati, ali je bila pšenica v olji napojena, da je tako lepo barvo in večjo težo dobila. Prva pot je ta, da se sumljiva pšenica v popolnoma čisto posodo dene in med zrnje nekoliko rumenega koruna ali pa kurkuma-praha potrosi. Če je pše-nica pooljena, se je bode prah poprijel, slasti na bradici in po zlebiču, naravne, neoljene pšenice se noben prašic ne prime. Druga pot je ta, da se čista steklena kupica s čisto vodo naliže in na vodno površje nekaj malega praha od krista-lizovane kafe nasuje. Drobeci kafriini se bodo s časom raztopili in med raztopinanjem se začeli hitro sem ter tje sukati.

V tem trenutku se nekoliko zrnj sumljive pšenice v vodo vrže. Če je pšenica pooljena, se bode vrtenje kafriinih drobcev brž vstavilo, če pa pšenica ni pooljena ampak čista naravna pšenica, se vrtenje kafriinih drobcev naprej vrši, kakor bi nič ne bilo v vodo djanega. Pooljenje pšenice se namreč, kakor je bilo že prej povedano, zaradi tega godi, da je pšenica lepša videti in da je težja.

Obrezovanje malinskih grmičev.

Dvorni vrtnar v Jeni odsvetuje spomladi malinske grmiče obrezovati. Prej je pre maline obrezoval in prav po leti jedenkrat pozabil grmiče porezati.

Pa ravno to leto so več ko vsakokrat poprej rodili; prej je na istem prostoru jeden metričen

cent malin pridelal, potem pa po pet na leto in sicer v času od 12 dni. Stari letorasi se morajo jesen, kakor tudi mladi pa preslabi, ki pa pregosto rastejo, porezati.

Prvo leto debelj čebul vzređeti.

V ta namen se poseje že koj meseca marea ali v začetku do srede aprila seme v gnojno gredo in mlade rastlinice se pozneje na drugo gredo presade! Iz tako posajenih rastlin vzrastejo ravno tako debeli čebulji, kakor iz posajenih drobnih čebulic. Najdebelejši čebulj se priredi iz semena Madejerskega čebulja, vendar se pa ta ne daje dolgo časa hranjevati. Zato tudi ne kaže te sorte več posejati, nega se ga jeseni in pozimi porabiti misli in more. Najtrpežnejše sorte so še vedno naše domače.

Dopisi.

Iz Doberne. (Pišite resnico!) V „Cillier Zeitung-i“ od 28. maja smo našli žaljivo in s kolom pisano pa celó napačno poročilo o seji tukajšnjega odbora. Ta okoliščina nas sili, da o tej zadevi še nekoliko spregovorimo. Pred vsem bi se spodobilo, da gospod poročevalce sledečikrat, kedar bo osebe omenjal, o njih naj priobčuje resnico, ker se zoper resnična naznanila ne bo mogel nikdo pritoževati; druge ljudi in vsplah vse, kar k zadevi ne spada, naj pusti v blaženem miru. Občinski odborniki so se v skupščini sošli dne 14. maja, „Celjanka“ pa pravi, da 21. majnika! O razgovorjanji samem omenjeni nemški list poroča le toliko, da je predlagalec slovenske prošnje stopil pred vsakega posameznega odbornika s vprašanjem: „Ste vi Slovenci?“ Odgovor: „Sem!“ Dalje: „No, če ste to, potem sklenite podpirati naše slovenske poslance.“ Celjski list pristavlja: „To se pa ni sklenilo.“ — Kot odgovor naznanimo s kratkimi besedami resnico, ker gospod dopisnik v nemškem časniku tega ni storil. Zagovarjalec Slovincem sovražne prošnje, katere nobeden vesten človek podpisati ne more, je namreč (1) rekel, da „ljublanski Slovenci“ hočejo spodnji del Štajara odtrgati od cele dežele ter iz slovenskih okrajev skrbati nekšno „kraljestvo“; tako bi mi ne bili več podložniki avstrijskemu cesarju, ampak postali bi Črnogorci in Srbi. Potem je prestopil k šolskemu vprašanju in (2) trdil, da bi „ljublanski Slovenci“ radi vse šole poslovenili, vsled česar bi duhovniki, uradniki in učitelji ne mogli znati nemški. — Kakor se vidi, novega nismo nič slišali, ker take prazne „dokaze“ lahko vsak čas beremo po ščuvarskih časnikih. Ko bi to vse bilo resnično, gotovo bi zagovarjalec slovenskih pravic bil med prvimi, da bi se takim terjatvam ustavljal. No, poglejmo, kako se je opisanim trditvam nasproti odgovarjalo v občinski pisarnici? Nek odbornik je ponovil obe trditvi ter spodbijal eno in drugo. Rekel

je, da o nekštem slovenskem kraljestvu in kar je več takega še se nobenemu treznemu Slovincu ni sanjalo; to je le „bau-bau“ ali strašilo, ki so si ga nekteri nasprotniki naši izmislili, da strašijo sami sebe in vbogo ljudstvo, ki nima priložnosti, pečati se s politiko. Saj je to itak dovolj znano odbornikom, ki berejo časopise, kateri zamorejo in hočejo razlagati resnico. Enemu odborniku nasproti, ki je ugovarjal, se je odvrnilo, da Štajara tudi ni mogoče raztrgati. Tako zvani konservativno-nemški in vsakemu narodu pravični poslanci so zoper vsako razkosovanje dežel. Toti poslanci podpirajo naše zastopnike. Ko bi pa Slovenci zahtevali kaj krivičnega ali za cesarstvo nevarnega, brez dvombe bi nam pravičen Nemec ne hotel pod roko segati in pomagati. Kar se (2) tiče šolskih zadev, moramo se res čuditi, kam človek lahko zaide, če veruje časopisom, ki o resnici radi — molčijo ali jo sprevračajo. Še le pri občinskem zboru se je nekterim udom moralo razložiti, kaj da državni zbor nameni storiti z našimi šolami. Na gimnaziji v Mariboru in v Celji namreč zahtevajo samo za nižje 4 razrede več poduka v slovenskem jeziku in sicer le za slovenske učence, višji 4 razredi bi naj ostali popolnoma nemški, kakor so sedaj; na učiteljskem pripravišču v Mariboru pa zahtevajo, naj bi se slovenski dijaki nemščine do dobra naučili, kakor je to predlagal slovenski poslanec za Celjski okraj, gosp. dr. Vošnjak. Spodnještajarskim Nemcem se za las krivice ne nameni storiti. Slovenskim učencem je pa veliko pomagano, ker bodo šolske nauke hitreje zapopadli in se lažje učili, da jim ne bo treba po dve leti v prvej šoli sedeti, sebi v sramoto in na škodo starišem, ki morajo globoko segati v mošnjo. Pač je čudno, da se tako pohlevnim terjatvam zamore kdo ustavljati! To je resnično jedro pogovorov, ki smo jih dne 14. majnika slišali v občinski izbi. Zatem še le je sledil predlog, naj bi rajši naše slovenske poslance podpirali in jim pismeno naznanili svoje želje, zatoraj je predlagalec posameznike vprašal: „Ste li Vi za slovensko ali za nemško prošnjo?“ Izmed 15 odbornikov se jih je 11 oglasilo za slovensko prošnjo, dva pa nista bila za nobeno. Kako se toraj „Cillier Zeitung“ podstopi neresnico po svetu trositi? A zavoljo česa sklenjene prošnje nismo mogli odposlati, tega nečemo ponavljati. (Glej „Sl. Gosp.“ str. 156.) Samo do spoštovane „Celjanke“ bi še se radi obrnili z vljudno prošnjo: Pustite nas pri miru ali pa — pišite resnico!

M. K., občinski odbornik.

Iz Vrhovelj pri Konjicah. (Protest zoper nemčurja župana.) Začudili smo se čitajoč v štev. 21 „Slov. Gospodarja“, da je šel naš novo izvoljeni župan: Zajko po domače „Gešpert“ med Judeže, kateri izdajajo svoj narod in v svojo lastno skledo pljuvlejo. Pa še več nas je osupnila Gešpertova nesramnost in predrznost, ker je